SAM THÔ MƯỜI HAI — SỐ KHÔ 2245

NGÀY THỨ NĂM 11 SEPTEMBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°2706

HANOI

	Hanoi (Ville et Banlieue)	Indochine (sauf Hanoi)	Etranger et Colonies Françaises	Union postale
Một năm	6 $ 00	8 $ 00	12 $ 00	
Các tháng sở	3 00	4 00	6 00	
Sáu tháng	3 00	4 00	6 00	
Ba tháng	1 50	2 00	3 00	
Một tháng	0 50	0 70	1 00	

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur

61, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN VĂN VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM HỮU LỢI
Administrateur gérant : NGUYỄN Y LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
TELEPHONE N° 180

ANNONCES

Se compose à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,065 de large.

1re page. Une seule insertion. . . . 0$50 le cm.
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le cm.

Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le cm.

On traite à forfait pour les contrats importants.

KIỀU VỚI SIỂM

Một nhà danh-sĩ Tàu đã có bài văn cực tả cái thói kiêu siểm của người Tàu, vì các nhân-đẳng trong xã-hội Tàu như một cái thang trong có bao nhiêu bực, mỗi một nhân-đẳng như đứng riêng từng bực thang, người đứng ở bực thang trên thì đạp chân lên trên đầu người đứng ở bực thang dưới mà chính đầu mình cũng để cho người đứng ở bực thang trên nữa đạp lên, từ bực cao tột xuống cho tới bực cuối cùng, bực nào cũng thế, suốt một xã-hội, người nào cũng là người đè đầu người mà người nào cũng là người chịu cho kẻ khác đè đầu cả, nghĩa là người nào cũng có thói siểm mà người nào cũng có thói kiêu, câu-thì-dự ấy, thật là truyền thần ra hết cái xu-thái kiêu siểm ở xã-hội Tàu vậy.

Nay đem cái tình trạng giao-tế ở xã-hội mình mà chịu khó lấy con mắt tinh đời truyền thần ra được, thì thấy cũng đủ cái xu-thái đó không khác gì, một thầy nha đứng trước mặt quan gãi đầu gãi gáy thì siểm biết nhường nào! mà đến lúc đi việc quan xuống các làng, tráp điếu nghênh ngang, dân-phu chầu-chực, lại kiêu biết bao nhiêu! Một cậu lệ chực cửa phòng chè, khúm-núm kẹp-nẹp, thì siểm biết nhường nào! mà đến lúc vác trát quan về thôn xã, dậm-dọa quát-tháo, cơm chén, phiện-phé, lại kiêu biết bao nhiêu! Cái thái-độ kiêu siểm ở xã-hội mình tuy thiên biến vạn hóa, thần xuất qui một, không biết đâu mà lần cùng, có lẽ gương chiếu đám chưa chắc đã soi được toàn hình, vạc đúc gian chưa chắc đã hiện hết chân-tướng, mà một thầy nha, một cậu lệ đã nói trên kia, tưởng cũng có thể đại biểu được hết cái tâm-lý kiêu siểm của người mình vậy. Người có tài thì lấy tài kiêu người; người có học thì lấy học kiêu người; người có tiền của thì lấy tiền của kiêu người; người có quyền thế thì lấy quyền thế kiêu người; người có danh-vị thì lấy danh-vị kiêu người; cái tài kinh-luân khang-tế, phụ thế trưởng dân, thì người mình cũng còn hão lắm, kiêu nhau đó là chỉ kiêu nhau bằng cái tài bôn-cạnh toàn doanh; cái học hoành-bác tinh-thâm, chỉ trí cách vật, thì người mình cũng vẫn suông rồi, kiêu nhau đó là chỉ kiêu bằng cái học kiểm ăn cướp gạo; tiền của thì nào có được như chúa sất vua gang, cầm cái sinh-mệnh kinh-tế của cả thế-giới, ăn may gặp vận, tậu được năm ba cái nhà, vớ được một vài muôn bạc, thậm đến có kẻ thừa tự được cái hũ vàng, kết duyên được cái tủ sắt cũng kiêu; quyền thế thì nào có được như nghị-hội nội-các giữ cái chức-vụ lập pháp hành chính của một quốc-gia, dựa cốt, dựa hõn, thay đen đổi trắng được một vài câu, thêm vào bớt ra được một vài tiếng, thậm đến có kẻ đi lại được chốn quyền-môn, thân cận được nhà qui-phái, cũng kiêu; kiêu nhau bằng danh vị là cái danh-vị gì? cái danh-vị quan hàn quan thị, cái danh vị cuống tim cuống điếu, cái danh-vị ông tổng ông xã ở các làng, cái danh-vị ông chủ ông trưởng ở các hội, thậm đến cái danh-vị được vào một chân môn hạ cửa nhà cụ nọ cũng kiêu. Cái kiêu thì thế mà cái siểm mới lại nực cười hơn; hễ cầm được ngọn bút thì hôi ngay là tài cao tâm đầu, học rộng năm xe; hễ đeo được lưỡi gươm thì tán ngay là thao lược Tôn Ngô, oai phong Vệ Hoắc; ta chẳng từng nghe chuyện một ông lớn nào thơ lắm mười bài thất luật đến chín, mà có kẻ ninh đến là Tô-thi đấy ư? Đi lừa ăn cướp mà tâu được một món tiền to, rồi cũng có kẻ ninh là tu nhân tích đức; luồn lối chạy chọt mà kiếm được một cái tên gọi, rồi cũng có kẻ ninh là quốc-sủng gia khương; người ninh càng ninh thì người kiêu càng kiêu, không ai không kiêu mà không ai không ninh. Lạ nữa là chính những người lên mặt xuống chân, dương-dương đắc ý trong lúc kiêu người mà lại cam tâm phủ thủ, bồn tẩu xu mị vì sở bất chỉ trong lúc nịnh người; người xấu xa bên mặt đến bậc nào cũng có cái tự đắc kiêu người, người thượng-lưu cao quí đến thế nào cũng có cái tự-hạ nịnh người. Xưa có anh chàng người nước Tề, một thê một thiếp, chàng mỗi ngày mỗi đi, ngày nào cũng ăn no uống say mới về, thê thiếp ở nhà hỏi thì chàng kể những chỗ giao-du yến hộ của chàng toàn là nhà phú quí cả, mà chàng nói một cách kiêu-ngạo vì chồng. Một hôm chàng vừa đi khỏi, thì vợ chàng lén theo sau, đi khắp chỗ cùng nơi, không thấy một người nào đứng tiếp chuyện với chàng, sau đến một nơi đồng-quách có đám tế mả, thì thấy chàng khúm-lúm van lạy, xin được chén rượu miếng thịt của thừa của vãi người ta thì cho, cái bộ dạng lạy ông lạy bà, phỉ thù khắt ai của chàng bấy giờ chẳng hề với những lúc chàng ở nhà khoe khoang khoác-lác với mình. vênh mặt nở mày, nghênh ngang đắc chí, trông lấy làm nhuốc nha thiều-não quá, về phàn-nàn với nhau nói: Trời ơi! Lương-nhân chúng ta là người chúng ta ngưỡng vọng cả một đời, mà nay như thế thì còn trông cậy nỗi gì! khóc nức khóc nở với nhau ở giữa sân nhà; chính đương lúc ấy thì chàng đã ăn uống no say cái cơm rượu khất ai rồi, khoa chân múa tay ở ngoài cửa đi vào, làm điệu kiêu với thê thiếp. Một đoạn hài đàm đó nó khắc tiếu với cái trạng thái kiêu-siểm ở xã-hội mình làm sao!

(Còn nữa) T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 10 Septembre 1924

Tạ hội-đồng các quan thượng-thư

Ngày hôm nay hội đồng các quan thượng-thư bàn về việc vị ăn thức dùng đất đỏ, nhất là về bánh, thịt và than. Đoàn quan Herriot cùng quan thượng-thư bộ Tài-chính, và các quan thượng-thư khác xét về sổ chi tiêu của bộ Học-vụ, bộ Nông-phố và bộ Lao động.

Tại hội Vạn-quốc

Tòa trị-sự hội Vạn-quốc nhận lời nước Pháp hứa xuất tiền đặt một viện trí-thức tự-tích ở Paris.

Tòa trị-sự lại bàn đến việc đặt một cơ-quan để xem xét về vấn-đề thanh giảm quân bị, theo như các điều khoản trong hòa ước.

Cuộc bầy vòng thế-giới

Các phi-hành-gia Hoa-kỳ đã trở về đến Washington. Nhân-dân hoan-nghênh.

Cavite, ngày 10 Septembre 1924

Việc tuyển cử thống-lĩnh ở Hoa-kỳ

Omaha, ngày 7. — M. John Davis, về đảng dân-chủ bắt đầu cổ võ ở tây bộ châu Mississipi. Buổi sáng, buổi chiều và buổi tối ông có diễn-thuyết. Ông có hội nghị với ông Charles Boyan, ứng cử phó thống-lĩnh, và nhiều viên lĩnh tụ trong đảng dân-chủ.

Tòa nội các nước Chili

Santiago, ngày 5. — Tòa nội-các nước Chili đã từ chức.

TẤM NHIỆT-THÀNH CỦA CÁC BÀ CÁ; CÓ BỎI VÌ CÁC CUỘC MẠO HIỂM

Alain Gerbault, trước đây dùng một cái tàu buồm nhỏ vượt qua Đại-tây-dương, lại định dùng tàu ấy đi vòng thế-giới.

Các bà các cô Âu-châu đọc báo thấy những chuyện mạo hiểm ấy trong lòng rất là hâm mộ, thậm chí có tới 735 người viết thư xin cùng người anh hùng cưỡi lầu đi vòng thế-giới.

Nhưng Alain Gerbault vốn tính quyết coi mạo hiểm một mình, nên tiếp được bức thư nào cũng chỉ mỉm cười, không trả lời lại một tí cả.

Tin Trung-hoa

Việc các nhà buôn dinh nghiệp ở Quảng-đông

(Tin Quảng-đông ngày 2 Septembre)

Việc các nhà buôn dinh nghiệp đã điều-đình xong, nhưng hai bên cãi cọ nhau rất là kịch liệt. Sun-yat-Sen (Tôn-dật-Tiên) dọa bắn đại bác vào mấy phố giàu nhất trong thành phố, và đem xử-tử Chan-kin-Sen là một viên quan trong ngạch dầu quân, nên các nhà thương-mại phải cúp tạm lại. Nhưng chắc cuộc hòa bình cũng chẳng được bao lâu, các nhà buôn chịu thua, và chịu nộp 500.000 đồng, để Sun giả lại kui-gió cho. Nhưng tuy Sun ăn nói bất, nhất, và cầm tức về việc phải nộp tiền, bắt đắc dĩ họ phải chịu đấy thôi, một mai thế nào họ cũng báo thù.

Hiện nay các hiệu buôn đã mở cửa, nhưng cái giá hối đoái tiền lẻ sụt xuống nhiều lắm.

Việc chiến tranh của hai tỉnh Giang-tô và Chiết giang

(Tin Thượng-hải ngày 3 Septembre)

Hai bên bắt đầu đánh nhau hồi 10 giờ sáng hôm nay. Đánh nhau ở Hwang-tu, cách Thượng-hải độ 15 hay 20 dặm.

Chi-huich-Yuan (Tế-nhiếp-Nguyên) có đảng Trực-lệ là đảng của Wu-pei-Fu (Ngô-bội-Phu) giúp sức. Đảng Trực-lệ bấy nay vẫn ra công mưu việc thống-nhất Trung-hoa, việc đốc quân tỉnh Chiết-giang lại về phe với đảng An-huy, không chịu tây tòng với chánh-phủ Bắc-kinh, và nương tựa vào Trương-tác-Lâm (Phụng-Thiên) nên đảng Trực-lệ cho là kẻ cừu-địch.

Nếu Trương-tác-Lâm can thiệp vào việc chiến-tranh để bênh vực đảng An-huy, thì nạn chiến tranh ở Trung-hoa lại lan ra to lắm.

Tế-nhiếp-Nguyên quyết lấy lại thượng-hải

(Tin Nam-kinh, ngày 3 Septembre)

Chi (Tế) đã dự bị sẵn sàng rồi. Cái thế Chi là phải đánh nhau mới có cơ thu là đất Thượng-hải, mà có lấy lại được Thượng-hải thì Chi mới chiu đình-chiến.

Liệt-quốc với việc chiến tranh

(Ngày 3 Septembre)

Trong liệt-cường có nước Pháp đem quân lên bộ trước tiên, 80 lính thủy ở tàu Jules Ferry đã đến tô giới Pháp sáng hôm nay.

Hện ở Thượng-hải có 20 chiếc chiến thuyền, và một số chiến thuyền của Nhật cũng sắp tới nơi.

Quân Chiết giang bị thua

(Ngày 3 Septembre)

Quân Giang-tô bắn đại bác đỡ đội, quân Chiết-giang bị thua ở cửa cách Thượng-hải mười bốn dặm. Nhiều người chết. Nhân dân đến tị nạn ở Thượng-hải nhiều lắm.

Cái thế lực của Tế-nhiếp-Nguyên

(Thượng-hải, ngày 1er Septembre)

Quân lính của Tế-nhiếp-Nguyên đóng dài làng mấy dặm từ bên kia Lin o, trên sông Dương tử, ở Ping-wang, cho đến phía đông hồ Tahuu. Có đại-bác kiểu tối-tân, có cả hơi ngạt. Cái thế-lực xem chừng vững-vàng lắm. Hai chiếc tàu bay ở Nam-kinh đến, đã tới Soo-chou ngày hôm qua. Ở Pingwang có đặt một cái trại tên bay, từ đấy thông tin với Nam kinh bằng tàu bay rất dễ. Trong các phi-tướng, có 12 phi-tướng Pháp, và các phi-tướng các nước khác mới mộ ở Thượng-hải.

Quân lính hai bên đều bận quần áo mùi ghi, chỉ khác nhau rằng quân của Tế-nhiếp-Nguyên quấn một cái băng đỏ lên trên gươm súng.

Việc chiến-tranh đối với nhân-dân

(Thượng-hải, ngày 2 Septembre)

Nhân-dân ai có thể đi lính được, hoặc kiếm việc được, đều bị bắt lính bắt phu cả. Nông phu cũng thợ thuyền đều bị bắt tất. Trong miền gần nơi chiến tranh vắng tanh như một nơi sa mạc vậy.

Đi đâu cũng chỉ thấy lính tráng. Còn ở các tỉnh xã chỉ còn những người già yếu và con trẻ mà thôi.

Ở Nam-kinh và mấy thành phố gần đấy cũng vậy thợ thuyền không có nữa. Người nào không trốn được đều bị bắt để dùng vào việc binh. Quân lính đi đến đâu làm tàn hại đến đấy.

Dư luận ngoại quốc đối với việc nước Trung-hoa

(Londres, ngày 1er Septembre)

Báo *Westminster Gazette* nói: Nay đã đến lúc một cường-quốc nên đứng lên lấy tinh thần-ái bảo cho chánh-phủ Bắc-kinh biết rằng trong các tỉnh Trung-hoa, đến một nửa muốn được tự trị. Một nước lớn như Trung-hoa không thể đặt làm một chánh-phủ dân-chủ được, cái lẽ phải là nên đặt làm một hiệp-chúng-quốc. Nước Trung-hoa tam phân ngũ liệt thực nguy cho tình-thế của tài sản của người ngoại quốc, mà các liệt cường thấy các tỉnh, tỉnh nào cũng rắp những việc chiến-tranh, thì không có thể coi Trung-hoa là một nước được.

Trương-tác-Lâm can-thiệp vào việc chiến-tranh

(Bắc kinh ngày 9 Septembre)

Lịch-sự đoàn tiếp được tin ở Mãn-châu gởi đến nói rằng Trương-tác-Lâm tỏ ý muốn can thiệp vào cuộc chiến-tranh của hai tỉnh.

Lính ngoại-quốc ở Thượng-hải

(Thượng-hải ngày 9 Septembre)

Ngày hôm nay 1.100 lính Anh, Pháp, Ý và Hoa-kỳ lên bộ. Lính lấy đóng trại chung quanh các tô-giới Hoa-kỳ: 150; Anh: 350; Nhật: 400; Ý: 100.

Chánh phủ Bắc-kinh với việc chiến-tranh

(Bắc kinh ngày 9 Septembre)

Chánh-phủ Bắc-kinh bạ lệnh cho Tế-nhiếp-Nguyên (?) đại diện chánh-phủ Bắc-kinh đem quân khỏi phục lại trật tự và bảo hộ cho người ngoại quốc.

Quân tỉnh Giang tô thắng trận

(Bordeaux, ngày 10 Septembre)

Quân Giang-tô thắng trận, nhưng quân Chiết-giang kháng cự, nên không tiến lên được. Vẫn đánh nhau cách Thượng-hải 13 kilomètres. Chỗ dân lấy ở vẫn giữ gìn tận mặt có lính chí nguyện và lính ngoại quốc phòng ngừ. Người đến tị nạn rất đông, song trong thành phố vẫn yên tĩnh.

MỘT CÁI MÁY CHÉP TIẾNG NÓI THÀNH CHỮ

Một nhà bác-học nước Anh, là Sir Herbert Walton, mới phát minh được một cái máy có thể chép tiếng người ra thành chữ.

Máy này cũng giống như máy đánh chữ thường dùng xưa nay, nhưng chỗ đập chữ có một cái máy thu thanh thế vào. Chữ cũng chép như trong máy đánh chữ, nhưng trong máy đánh chữ, may mắn về sức ngón tay mà cử động, mà trong máy này thì sự cử-động, là nhờ về các thanh-làng vậy.

Nhưng nghe đâu máy ấy đắt lắm, cai thanh giá tính ở nước Đức mất 25.000 marks kim-tệ nghĩa là ngót 150.000 quan. Tuy vậy bác-sĩ có nói trong năm năm nữa, bác sĩ sẽ cải lương máy móc cho cai thành giá chỉ bằng máy đánh chữ thường ma thôi.

MỘT CÁCH QUẢNG CÁO KHÁC THƯỜNG

Nay mai người nước Anh có giao-thiệp với người xứ Nouvelle Zélande sẽ tiếp được vô số là cartes postales.

Nguyên là theo như lời của phòng thương-mại Wellington bàn, thì chánh-phủ Nouvelle Zélande có đặt hội một tuần lễ, gọi là tuần lễ cartes postales. Trong tuần lễ ấy nhân dân xứ Nouvelle Zélande ít ra mỗi người phải gởi một cái carte postale đến một xứ nào đó. Năm nay ai nấy có carte postale sẽ gởi cho người ở nước Anh, đến ngày nội sang năm lại chọn một nước khác. Đó cũng là một cách quảng cáo khác thường, mục đích làm cho thiên-hạ biết rõ tài sản, nhân vật của Nouvelle Zélande vậy.

Ngày giỏ cụ Tiên-Điền

Bài diễn-thuyết của ông Trần trọng Kim

(Tiếp theo)

Một nhà trung hậu thật thà, giữ nền nếp một hạng người trung-lưu đất thành thị là nhà Vương viên-ngoại. Hai có con gái thì:

Một người một vẻ mười phân vẹn mười,

Nhưng có Vân thì:

Khuôn trăng đầy đặn nét ngài nở nang
Hoa cười ngọc thốt đoan trang,
Mây thua nước tóc, tuyết nhường màu da.

Cái đẹp của cô Vân là cái đẹp phúc hậu về người được phong lưu phú quí, chứ không phải là cái đẹp sắc-sảo mặn mà của cô Kiều.

Làn thu thủy nét xuân sơn,
Hoa ghen thua thắm, liễu hờn kém xanh.

Cũng là tả một cái đẹp, mà cái đẹp của cô Kiều tươi quá, thắm quá, hình như là cái mỗi sầu cái dây oan đã phục sẵn ở trong cái đẹp đó rồi. Đã đẹp hơn người mà lại không ngoan đủ điều như cô Kiều thì thật là ít có. Nhưng đấy là cái mỗi của khuôn xanh để giữ người bạc mệnh, chứ ở cái đời tầm-thường này làm chi có những của qui hóa lắm mà lại để cho hoan-toàn được.

Có cô Kiều tất phải có Kim-trọng là một bậc tài tình nho nhã thì mới thật là xứng đôi. Song ở cái cõi trần này, những người như Thúy kiều với Kim-trọng mà nhân duyên lại được mỹ-miều thì e ắng hóa bốn chữ: « Càn-khôn khuyết-nghiệt » của cô nhân lại không đúng rồi hay sao, cho nên hóa-công chỉ để cho Kiều được gặp Kim một chốc lát rồi bắt phải chia phôi nhau ra để cho cứ phải tưởng vọng suốt đời, hình như cái tưởng vọng là cái cực điểm của đời người ta vậy. Nếu không sao lại có thằng bán tơ gây nên chuyện phong ba, đến nỗi nhà họ Vương tan nát, sao lại có bọn nha-lệ tàn ác, ông quan bất nhân ấn tiền, để cho Kiều phải bán mình chuộc cha. Ở đoạn này, cụ chỉ lược qua cái chuyện thằng ban tơ tiêu xương, mà là 16 cái thoi giã man của bọn sai nha, những nhiễu người lương thiện, là có cái ý hám xác để cho người ta đọc đến khắc hiểu cái chính-trị của những quan lại tàn nhẫn. Tuy cụ giữ ý không nói gì đến quan, nhưng lại mượn lời Chung-công nói rằng:

Có ba trăm lạng việc này mới xuôi,
thì đã rõ là bắt cô nào, cái thế lực đồng tiền vào đâu cũng lọt.

Xét cho kỹ, một người lương thiện bị vu thác, tai phận sự người làm quan là phải thân oan cho kẻ vô tội, chứ sao lại vì « ba trăm lạng » mà làm cho người ta tan cửa nát nhà, làm cho một kẻ thiếu-niên tuổi-tác phải bán mình để chuộc tội cho cha, mất cả danh cả tiết, mà chịu đày đọa ở trong bể trầm luân, không rõ những người có cái trách nhiệm ấy nghĩ ra thế nào? Tưởng nên để cho tòa án lương tâm xét lấy thì hơn.

Cứ ý tưởng của người Á-đông ta, thì chữ mệnh đọc địa thật, song cứ thực lý mà suy, thì cái bước long đong của nàng Kiều không phải là tự số đoạn-trường của cô Đạm tiên mà chính là tại cái chính sách đốt trắng thay đen của người xử kiện thời ấy cố nhiên cụ Nguyễn-tiên-Điền có ý muốn kết một cái án tru-tâm cho kẻ đương lộ lúc bấy giờ. Về sau ông Tam-nguyên Yên-đổ có câu thơ rằng:

Có tiền việc ấy mà xong nhỉ.
Đời trước làm quan cũng thế ư?

tưởng đã là khám phá lắm.

Có lẽ sai nha ấy, có ông quan ăn tiền ấy, tất phải có mụ Tú-bà, gã Mã-giám-sinh với gã Sở-khanh thì cái kết-quả số đoạn-trường mới tăng nghiệm. Kiều bị một mụ-già với hai tên bọm dạp liều vùi hoa vào chỗ hôi tanh, cho đáng « *phòng gấm rủ là* » phải « *đây gió đạp sương* » hợp là:

Tiếc thay trong giá trắng ngần,
Đến phong-trần cũng phong-trần như [ai.

Nhưng Kiều có phải là người phong trần mà chịu phong-trần đâu, khốn nạn thân mang lấy nghiệp lại khư khư giữ lấy cái tính, thành ra cứ phải đày đọa mãi: « *Hết nạn ấy đến nạn kia* » cho đến đoạn trường hết kiếp mới thôi.

Kiều ở thanh-lâu gặp Thúc-sinh là người nào phóng-khoáng biết quí ngọc, biết yêu hoa, đem Kiều ra khỏi chỗ lầu xanh. Nhưng Thúc lại là người sợ vợ hơn sợ cha, để đến nỗi Kiều phải

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

bước gian nan làm như con đỏi con ở. — Trong đoạn này cụ Nguyễn Tiên-điền tả rõ một ông nghiêm-phụ trong xã hội t.., nghiêm nhưng vẫn từ, thấy con làm bậy thì giận, biết người có nết thì thương; một ông quan biết phân biệt tình với lý, biết yêu vì nết trọng vì tài, muốn cho gia đình người ta được hòa hợp, không rẽ để cho kẻ tài tình phải bước gian truân, thật là một kẻ đáng làm quan phụ mẫu thiên cổ; m t bà mẹ vợ tấm tưởng như Hoạn-bà chỉ biết chiều con mà không có lương tâm một người vợ hay ghen mà lại nhàm hèm hỹ lộng người chồng với vợ lẽ như đàn con trẻ — Kiều một mình bơ vơ như chiếc lá giữa dòng:

Nơi thì lửa đảo, nơi thì xót thương.

Sau gặp được Giác-duyên là một người từ-thiện chân tu, tưởng thì nương mình đã phỉnh nhờ điều cay đắng như thế, chi bằng đem gửi mình vào chốn Thiền-môn cho trọn quả kiếp. Ngờ đâu lại gặp Bạc-bà, thật là vẽ *« Nam vô một bổ đao gâm »* cùng với Bạc-hạnh *« Cũng phường bán thịt cũng tay buôn người »* Kiều lại phải bán về châu Thanh đi ở thanh-lâu lần nữa, thật là:

Tiếc thay nước đã đánh phèn,
Mà cho bán lại vẩn đen mấy lần.

Nàng kiếp phong-trần có chìm có nổi, Kiều thanh chẳng sương mù ám, hất thịnh linh trông thấy cái ánh sáng mặt trời. — Một người đi một quãng đường trong 15 năm, khi phong gấm rủ là, khi hoa trôi bèo dạt, khi lần xanh, khi gác tía, đột nhiên vào đến vòng bảo tuổi gươm trần, vẫy vùng như cá xuống nước, rồng ra bể, thật là k n hòn thiêng để dành cho khách mã-đào được một lứa người hơn hẳn piện.

Kiều là một người cũng yêu, cũng ghét, cũng tức, cũng giận như mọi người, chứ không phải là bậc trên loài người, cho nên việc báo ân báo oán là việc đắc chí nhất trong đời K ều. Giá đem so vào bậc hơn người thì cái bụng K ều cũng hơi hẹp hòi thật, nhưng K ều là người đàn-bà bị đau nhiều là cái nết-úc nó tích-lũy đã lâu ngày, phải cho được một lúc như tỉ tê thì dẫu xuống sông Tiền-đường cũng mát mặt kẻ hồng-nhan. Đến tay bảo hiệp như Ngũ Tử-tư đ i xưa còn không khỏi cái lỗi đánh vào mả vua nước Sở, huống chi K ều là một phụ-nhân, thì k ông nên trách. Vả chăng Kiều biết tha Hoạn-thư, tưởng cũng là người có lượng. Chỉ tiếc một điều là K ều đem giết bọn Khuyến, Ưng thì khí quá, vì bọn ấy là lũ tôi tớ chẳng qua là người ta chỉ đâu đánh đấy mà thôi. Đến bọn ấy mà Kiều không tha thì sao lại không tiếm mã cho được những người những nhiều về việc tan án tiêu xưng ngày trước, để cho trong sự báo ân báo oán đó có một điều bổ sót mà lại là m t điều ai nghe thấy cũng tức giận hơn cả, tưởng thanh thả k ém của Từ-công tấm ở trong vỏ cũng không hả, muốn nhảy ra mà trừ cho hết những kẻ tàn bạo ấy đi.

Có Kiều đầu có khôn ngoan thật, nhưng vẫn *« chưa thoát k ỏi nữ nhi thường tình. »* Kiều còn muốn về cố hương, còn muốn gặp lại ối m (nh-phụ, cho nên mới xui Từ về hàng, để đến nỗi một người dọc ngang như Từ phải mắc lừa Hồ-công. Xem như vậy t l câu: *« Nhà tử tinh trường, anh hùng k ỉ đoán »* thật đúng lắm, và thật nên lấy làm răn lắm!

Xui Từ về hàng, Kiều muốn lập một cách an thân, chứ không phải là có ý làm hại Từ. Chẳng qua là g ặp phải Hồ-tôn Hiến là một tay làm tướng, dùng cách qui-quyệt để đánh lừa kẻ đã hàng mà lập công, Hồ lại không phải là tay phong-nhã, lúc đã phá được Từ, bắt Kiều vào thị yến, đến lúc tỉnh rượu, chửa thẹn đem nàng gán cho thổ-quan. Giá lúc đó Hồ kiếm cách chu toàn đưa Kiều về cố-hương t l sống Tiền-đường sao đến nỗi làm mồ bạc-mệnh!

Xưa nay n ấy mặt lăng chơi,
Chơi hoa đã dễ mấy người biết hoa.

Tay khá khá n ư Hồ-tôn-Hiến còn k ông biết lần hương tích ngọc, trách gì những đồ h ư Mã-bát-Tiên với Sở-khanh.

Đến sông Tiền-đường là Kiều hết kiếp. Cứ như thế mà siêu th oát về cùng *« Ly-hận »* để thương để tiếc cho người đời sau, còn hơn là sống lại để v ợt lấy cái vui th ú phong ở cõi trần tục. Nhưng cái lối đặt truyện của những nhà tiểu-thuyết ở Á-đông ta thường hay lấy đoàn-viên làm kết tử. Cụ Nguyễn Tiên-điền cũng cứ theo bộ *« Thanh-tâm-tài-nhân »* mà dịch ra. Đoạn tái-hợp thì tầm thường lắm, nhưng lại là một đoạn văn hết-sức rất-kỳ. Ai đọc đến chỗ Kim Kiều gặp nhau thì chẳng đoán rằng một đôi giai-nhân tài tử, hẳn là loan phượng sánh duyên. Đến khi tỉ tẩy hai người: *đem tình cầm sắt đổi ra cầm kỳ*, cùng hưởng chung một cái thú rất thanh rất nhã, thì thật là một chuyện không ai đoán trước được. Kiều nói với Kim-trọng rằng:

Chữ trinh còn một chút này,
Chẳng cầm cho vững lại bày cho tan.

thì rõ là Kiều đã hiểu được cái ái-tình khác hẳn người thường. Thân Kiều còn gì là trinh nữa, song thủy chung Kiều vẫn một lòng giữ nghĩa với Kim-Trọng. Trong khi bẩy nổi ba chìm, ngờ đâu lại gặp người cũ. Đến khi tái ngộ nỡ nào lại bảy trò như nhuốc, đem cánh hoa tàn để lặng người nước non. Vậy *« khép cửa phòng thu »* chính là Kiều để tỏ lòng trinh bạch với chàng Kim, mà lại là một cách tự xử tuật cao.

Truyện một người đàn bà tài sắc như nàng Kiều mà lại bị những bước gian truân đẩy đọa như thế, ai đọc đến mà chẳng thương tâm. truyện đã não nùng thảm thiết mà văn lại tài tình nữ lệ như văn của cụ Nguyễn Tiên-điền, tài còn có văn-chương nào sánh được với truyện Kiều nữa.

M t tiếng nói hồ-đồ và b -bộn như quốc âm ta ngày trước, mà cụ làm thành một tập văn chương rất hay và rất có khuôn p ép. Lời văn thật là thanh-nhã, sung-thiệm, hùng hồn, và hàm súc, pháp văn thì khai, thừa, chuyển, hợp, rất có qui củ. Khốn nỗi cụ dùng hai câu thơ:

Trăm năm trong cõi người ta,
Chữ tài chữ mệnh khéo là ghét nhau.

Lấy hai chữ tài với chữ mệnh mà nói ra mặt người kiếm cớ lời nói ít mà bao quát được nhiều ý tứ.

Lung đã nói chữ tài chữ mệnh, kết lại rõ đến chữ tài chữ mệnh, như:

Có đâu thiên vị người nào,
Chữ tài chữ mệnh khéo lo ghét nhau.
Có tài mà cậy chi tài
Chữ tài liền với chữ tai một vần.

. . . . . .

Chữ tâm kia mới bằng ba chữ tài.

Lối làm văn của ta như thế thật là khởi thủy đặc pháp

Lối văn *« du ba »* như ba câu này:

Dưới cầu nước chảy trong veo.
Bên cầu tơ liễu bóng chiều thướt t a,

thì thật là khéo lắm. Trong khi người Kim với Kiều gặp n au rồi mỗi người đi một ngả, làm văn đến chỗ ấy là sơn cùng thủy tận. Cụ thêm hai câu ấy thật *« văn hữu dư ba »* làm cho câu văn không tế, mà lại hay hơn đẹp hơn lên.

Lại như khi Kiều đi thanh-minh về, làm tình tr vẫn, nghĩ đến người gặp gỡ mà chuyển sang nói Kim-Trọng cũng là người chung một tình chồng, cụ dùng hai câu:

Cho hay là thói hữu tình,
Đố ai gỡ mối tơ mành cho xong.

Lấy hai chữ *« đố ai »* mà chỉ Kim-trọng thì thật là khéo chuyển.

Cụ lại k éo dùng những chữ đối như: dập dìu, lơ thơ, êm đềm, nào nào, v. v. mà khiến cái điệu câu thơ lúc mau, lúc chậm, lúc thương nhớ, lúc buồn rầu, nọ hình dung ra được. Lắm câu thơ chỉ hay vì cái âm hưởng những tiếng cụ dùng như câu:

Lơ thơ tơ liễu buông mành,
Con oanh học nói trên cành mỉa mai.

thật là nỉ n hàng êm ái, như sờ vào tấm nhung, tựa vào nệm gấm. Tả cái phong-cảnh êm đềm thì như thế, mà tả cái đường sá khi khu thì như câu:

Vó câu khấp khểnh, bánh xe gập ghềnh

Có phải đọc đến câu ấy, tưởng như nghe thấy tiếng chân ngựa bước, tiếng bánh xe đi ở chỗ đường trường không?

Tả cái lời k oan hòa dịu dàng của người đàn bà nhu:

Dễ cho thua hết một lời đã nao.

Nghe câu ấy như là nghe tiếng người mỹ-nhân nói ngọt ngào như rót vào tai vậy.

Tả cái cảnh vội vàng lật đật thì như:

Đùng đùng gió giục mây vần,
Một xe trong cõi hồng-trần như bay.

Tả cái trạng-thái của một người đa-tình đa cảm trong lúc đang ngơ ngẩn về sự mình trông thấy và trong lòng còn chứa chan những cái cảm-tình sâu muộn mà dùng câu:

Lòng thơ lai láng bời bời,
thì thật là rõ ràng lắm.

Tả cái ý mong mỏi k ao khát của người thiếu-niên tương-tư, như:

Hương gây mùi nhớ trà khan giọng tình.

thật đã là tế nhị lắm, phi tay đại-tài không đặt được câu văn như t ế.

(Còn nữa)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

Cao độ 31 độ
Thấp độ 25 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ-sáu, 12 Septembre 1924
S. Guy

Âm-lịch

14 tháng tám năm Giáp-tí
Ngày Giáp-ngọ
Sao Kim. Sao Ngưu. Trực Thu
Kỵ : Khai-sương, Chiêm-cát
Nên làm : Tế-tự, Bộ-trác, Quan kế, Giá-thú, Tiễn-nhân, Loát điền.
NGUYỆT KỴ — MÃ-KHÂU

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	10	$ 75
— nhì —	10	30
— ba —	9	80
Thóc	6	30
Bắp ngô	6	40

Giá bạc. — Kể từ ngày 11 Septembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là **10 f 10**.

Tin đường sá. — Đường Hưng-hóa đi Đồn-vàng hiện nay ô-tô không đi được vì cầu bị nước làm hư hỏng cả. Chữa chừng hai tháng mới xong.

Đường Hanoi đi Haiphong qua Hải-dương thì từ ngày mùng 1 tới ngày 13 septembre trở đi sẽ đi lại được.

Từ Bắc-ninh-nhân đến Hải-dương, đường sá bị sạt lắm, vậy qua đó chỉ nên đi han ngày mà thôi và không nên đi mau

Việc gửi bưu-kiện sang Hoa-kỳ. — Từ ngày 1er octobre 1924 trở đi Hoa-kỳ với Đông-pháp có thể gửi bưu-kiện (colis - postaux) lẫn c o nhau, nặng nhất được đến 10 cân là cùng. Không được gửi theo cách lĩnh hóa giao ngân và không được khai giá trên bưu kiện

Các bưu-kiện ở Hoa-kỳ gửi sang thì người lĩnh phải nộp thêm mỗi cái là 25 centimes.

Vì tỉ ệ bưu kiện thất lạc t ay là hư hỏng thì những nhà vận tải không chịu trách nhiệm, vậy người nhận hay người gửi cũng không được đòi tiền bồi thường gì cả.

Giá tiền gửi như sau này:

Đường San Francisco

Những bưu-kiện 5 kilos	7 fr 65
Những bưu-kiện 10 kilos	13 15

Đường Seatle

Những bưu-kiện 5 kilos	8 fr 40
Những bưu-kiện 10 kilos	14 40

Muốn gửi theo đường nào, cần p ải biên rõ vào trong cái đơn gửi bưu và cả ở trên mặt bưu-kiện nữa.

Kỳ thi tuyển học sinh vào trường nam Sư-phạm và trường Bảo hộ. — Số thí sinh được vào kỳ vấn đáp trường nam Sư-phạm là 133 người, còn trường Bảo hộ thì có lẽ chiều hôm nay mới biết.

Võ Huế — Chiều 15 ay 16 tháng này thì quan Tổng-đốc Bắc-ninh Đặng-trần-Vỹ là đại-biểu các quan Bắc-kỳ sẽ vào Kinh để dâng các phẩm nghi về dịp tứ-tuần khánh-tiết.

Tại tòa Đốc-lý — Quan Đốc-lý Eckert từ ngày v ở trọng nhậm thành phố đến giờ đã hết sức chỉnh đốn lại mọi việc, nào là việc đường sá, nào là việc tuần phòng. Nay muốn đỡ bớt các khoản chi tiêu cho thành phố thì ngài lại bắt bớt những chân thư-ký phụ biện đi, thành ra xưa kia những ông chỉ ngày nay hai buổi đến tòa mà không có việc làm, nay cũng phải làm việc cả, không được ngồi không như trước nữa.

Một thứ thuế mới. — Quan Thống-sứ vừa mới ký nghị-định định rằng từ rày trở đi các giấy chứng-chỉ vận mạ ô-tô hễ mất mà muốn xin bản sao thì p ải nộp một thứ tiền t uế định như sau này:

Bản sao thứ nhất	2 $
Bản sao thứ nhì	3 $
Các bản sau	5 $

Vừa ở Tam đảo mới về mấy hôm nay

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

56 nhà b, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 396

Xét-nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh hô hao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn bà và hộ-sinh, ván ván.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ bảy, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 9 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Từ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có lên ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

2084

Tiền quyên giúp dân bị lụt. — Bản-báo nhận được những số tiền sau này của các nhà từ thiện gửi đến để quyên giúp các dân bị lụt ở Bắc-kỳ ta, vậy xin đăng qui tính phương-danh như sau này:

MM. Đào-hữu-Dzu,	
Rerie E.-O Cholon	$ 00
Trần-Ngãi, ở phố hàng Rè số 56 Hanoi	1 . 00
Cộng	4 . 00
Những số tiền bản báo đã nhận được trước	282 . 50
Tổng cộng.	286 . 50

Giới thiệu sách mới. — Bản-quán vừa tiếp được của ông Phạm-Tá giáo học trường kiêm-bị Hà-đông gửi tặng quyển *« l'Ecolier Annamite »* là sách bằng Pháp-văn của ông mới xuất bản, soạn riêng cho học trò các lớp dự-bị và sơ đẳng các trường Pháp-Việt.

Sách dày hơn 200 trang, cả thảy có 100 bài nói toàn về những sự vật con trẻ mình được trông thấy ở trước mắt cả. Đầu sách có một bài tựa của ông Pujarnisle Đốc-học trường nam Sư-phạm Hanoi. Giá bán mỗi quyển là 0 $ 45.

Vậy bản quán vui lòng giới thiệu quyển *« L'Ecolier Annamite »* cùng độc giả biết.

XE Ô-TÔ BÁN

Một cái xe SALMSON, 7 mã-lực, 3 chỗ ngồi, mới chạy hơn 1.000 kilom. (Chở về tây).

Một cái xe BERLIET, 16 mã-lực, máy chạy còn tốt p ải thay accus.

Một cái xe FORD, cũ bán rẻ.

Hỏi tại bản-quán

Bán một cái xe pousse-pousse bánh caoutchouc, còn tốt, **120 $.**

Hỏi tại bản-quán

Xà-phòng THIBAUD

làm bằng nước hoa Cologne

0 $ 15 một bánh

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hà-nội

Bức thư ngỏ. — (Kính gửi lời ông bà Denis Lé phát-An).

Thưa ông bà.

Tôi vừa kính tiếp được điện-thơ và một cái mandat 500 đồng bạc ông bà gởi để chẩn-cấp cho nạn dân bị lụt. Ông bà lại dặn phải lấy nửa số bạc ấy mà chẩn cấp riêng cho người bên giáo bị nạn.

Tôi sẽ tuân theo ý ông bà mà giao 250 đồng cho chính phủ chẩn cấp chung cho nạn dân, theo lệ đã định về việc chẩn-tế; còn 250 đồng thì tôi sẽ gởi giao cho ông cố Khiêm (R.P. GIL) là cố chính xứ Hưng-yên, chẩn-cấp riêng cho người lương đạo bị nạn ở tổng Võng-phan, huyện Phù-cừ, tỉnh Hưng yên, và tôi sẽ xin cố truyền cho các bổn đạo được hiệp cơ phước của hai ông bà, phải hội lại nhà thờ họ mình mà lần hột 150 kinh, cầu-nguyện cho ông bà được mọi phúc lành đời này và đời sau nữa, để tỏ lòng cảm-đức hai ông bà.

Sự khốn cực trong các tỉnh bị nạn thì không thể nào nói ra cho hết được. Đất bằng tự nhiên trong giây phút mà n ước thành biển cả, nước sâu đến bốn năm thước tây, đã hai tháng rồi mà chưa cạn được các chỗ vỡ, nên nước cũng còn chảy vô trong đồng điền, nao là cỉ ết trôi cỉ ết đói, lăng tan nhà nát, con mất cha, vợ mất chồng, không có sự khốn cực gì là không đến vậy. Người có tâm huyết thấy tình-cảnh lý ai cũng phải thương xót mà giọt lệ chứa chan.

Ông bà ở xa cách, mắt không trông thấy những tình cảnh khốn nạn ấy, chỉ lấy tình thân tư-tưởng mà cũng sẵn lòng phúc-đức quyên đến một số tiền to như vậy, thật là dày lòng bác-ái, là một cái gương chói rạng đoàn thể liên lạc trong cõi Việt-Nam, anh em đồng bào trong ba kỳ xem đó tưởng ai ai cũng phải sinh tình sinh cảm, mà thương yêu giúp đỡ lẫn nhau.

Vậy tôi thay mặt người bị nạn và hội-đồng cứu tế, trân-trọng cảm ơn hai ông bà và xin kính tặng hai ông bà một câu đối để làm ghi tích công đức ông bà làm dại:

Cảm nỗi đồng bào cơn « nước bộ »
Tỏ lòng trọng nghĩa tấm gương treo

Nay kính phúc

Hanoi Thượng-tuần-viện tổng-đốc sung hội-đồng cứu-tế các miền bị lụt.

Chánh hội-trưởng

Lê-trung-Ngọc

Ngạch Học-chính. — M. Nguyễn-Tảo có bằng Thành-chung Pháp-Việt và bằng Tiểu-học Tây, cựu học sinh trường **Cao-đẳng sư-phạm** nay bổ làm giáo học hạng bảy.

Các viện giáo-học tập-sự có tên sau này đều được thăng giáo-học hạng tám kể từ ngày 1er septembre 1924.

MM. Hà-văn-Quang, Ng-ngọc-Trác, Phan-văn-Đam, Hoàng-văn-Hiên, Phạm-đình-Nghi.

Trường nữ-học mới — Nay đặt tại phố Kinh-môn tỉnh Hải-dương một trường Sơ-đẳng nữ-học.

Nghỉ phép. M. Đào-xuân Quế ự giáo thực-thụ hạng tám tại Phủ lạng-thương được p ép nghỉ 29 ngày dưỡng bệnh, lĩnh cả lương.

Muốn bán các thứ đồ gỗ gụ cực đẹp: bàn ghế bày buồng khách, buồng ăn, giường ghế buồng ngủ, tủ, gương, bàn cạo mặt có gương mài cạnh.

Hỏi tại số 53, đường Carnot, hay số 7, đường Puginier, Hanoi. 3997

Phụ cấp dạy thể-thao. — Chiểu theo nghị định ngày 2 Mai 1923 thì thầy cai hạng nhì Trần-văn-Nho dạy thể thao tại trường Pháp-Việt Ninh-bình mỗi tháng được phụ cấp là 1p.50.

Thầy cai Phạm-văn-Do, Đỗ-đoãn-Pháp và những người Hanh Ng v-Tôn, Ng-v-Hanh, Ng-v-Tác, Phạm-v-Tung, dạy thể thao tại trường Pháp-Việt Vĩnh-yên được phụ cấp mỗ t áng 1 p. 50.

Từ chức. — M. Ng-trạc-Thụy, trợ giáo tập sự tại trường Đại-tráng (Bắc-ninh) được từ chức.

Sơ bổ. — M. Ng.ô-văn-Tân có bằng sơ-học Pháp Việt, cựu học-sinh trường Sư-phạm nay được bổ trợ giáo tập sự thay M. Ng-trạc-Thụy.

Thuyên chuyển. — M. Cung-duy-Tâm, thư-ký thương hạng ngoại hạng ngạch công-chính ban Hòa-xa nay đổi lên Lang-sơn để coi các công việc đạo thứ nhất thay một ông kiểm sát Pháp về qui-quốc.

Từ tuần đại-khánh. Nhân dịp sắp đến lễ Từ-tuần đại-k ánh, n à in bản-quán có bán một bức tiểu-tượng đức Kim-thượng Khải-Định hoàng-đế. Ngài nào muốn có một bức để được chiêm-ngưỡng ngự dung thì xin gửi 0 p. 25 và tiền cước-phí 0 p. 08 cho M. Bùi-xuân-Thành, quản-lý nhà in *Trung-bắc tân-văn* Hanoi.

Quan Đốc to Bi-co-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thương, sâm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gà, số nhà 39, Hanoi dây nói 314.

Quan Đốc-tơ có số nhà cho người đỏ, người ốm đến xem, ai cần lại nói 2082

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NÊM THỬ MÁ XEM!

Các thứ thuốc lá hiệu Cao Gà chữa cuốn và cuốn rồi, hạng mới chế (Fabrication nouvelle) của Công ương Tân-Thảo Công-Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc hảo hạng, theo cách vệ-sinh. Vừa nhẹ, nồng thơm, không rát cổ, không nhức đầu. Thế mới biết được. 569

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montéo

54, RUE PAUL-BERT, HAIPHO

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0 $ 90

油肝魚員

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ độ ngũ đẳng Bảo điển bài tinh Nguyên chuyên về ngoại khoa tại nhà viện Tenis, Fox, Rabat, Casablanca Port-Said cấp Hanoi.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 8 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM CHỨNG: Giá 1 $ 50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, số, giây nói số 236

Ai muốn thừa lịch năm 1925? — Lịch mới năm 1925 hiện nay bản quán đương bắt đầu làm. Có nhiều bức vẽ rất đẹp, rất nhã. Vậy có lời kính-cáo để các nhà đại công thương trong nước, ai muốn thừa lịch năm 1925, thì xin kíp đến bản-quán mà chọn các k ểu, ý ưng kiểu nào thì đặt làm ngay, kẻo chậm ra thì các kiểu vẽ đẹp người ta tranh hết mất.

Ngài nào ở xa, muốn viết thơ về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này:

M. Bùi-xuân-Thành
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Binh lính trái luật. Sở Cảnh-sát đã làm giấy trình sở quan binh về việc một người cai khố đỏ Annam đi xe đạp đêm không có đèn và một người lính Tây đánh hai người bán hàng ở hàng Đường.

Mất cắp trên xe lửa. — Trần-ngư-ên-Du ở đường số 34 trình rằng mất ở xe lửa Việt-trì xuống một cái ví đa đựng 175 $ 90, một cái mandat ở Bắc-kạn và một cái bằng văn máy ô-tô Có lẽ là bị kẻ cắp lấy rồi.

Xe đụng nhau — Sáng hôm qua hồi 9 g ờ 45 có một cái xe đạp-cần cần học-sinh Ng-hữu-Điểm và một cái xe nhà đụng phải nhau ở chợ Đồng-xuân. May người không việc gì cả hư hỏng xe xoàng mà thôi.

Nên cho con cái học đàn nhạc, có người dạy đàn piano, và tiếng Anglais. Giá tiền rất phải chăng.

Học mau biết:

48 bis, phố Borgnis Desbordes Hà-nội

MỚI CÓ

CHUYỆN GIẢI TRÍ

Tập I, giá **0 $ 18**

Bán ở khắp các hàng sách

Hội chợ Hanoi

Làm thử sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI DƯƠNG

Mất báo buôn. — Bản quán có tiếp được m t bức thư của M. Mai ở phủ Kinh-môn kêu rằng báo mất luôn. Bản quán soát sổ gởi báo, thì thấy phần báo của ông gởi đã luôn, không hề thiếu bao g ờ. Vậy nhờ sở điện báo Hải-dương xét giùm xem báo nay mất là bởi đâu.

Mất thẻ. Nguyễn-văn-Ty, ở làng Ký-tây, tổng Du-la, huyện Thanh- à, tỉnh Hải-dương, có trình rằng ngày mồng ba tháng 8 ta, là buổi phiên chợ huyện ở địa phận Thanh-lâm, làng Vạn-liên, đi bán vỏ sẵn ở chợ ấy có đánh rơi mất m t cái thẻ đề tên là Ng-văn-Ty 21 tuổi.

BẮC-GIANG

Mấy khẩu súng cổ. — Báo *Avenir du onkin* ngày hôm qua có đăng rằng:

« Một người kiểm chỉ ở Nam-định v-bắt bình với mấy người Thổ ở Phudo về chuyện tre nứa gì đó, viết giấy báo ngay sở Mật-t ám rằng những người Thổ ấy chứa súng.

Sở Mật-thám liền phái một người trong sở cùng với mấy người dẫn lộ, một viên giám-binh và 10 người lính đến khám n à mấy người Thổ ấy. Đã mươi năm nay trong miền ấy không thấy báo tin là có trộm cướp gì hết.

SẮP IN MỘT QUYỂN

A COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. BOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Ban tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . . 0 $ 30

Tiền cước mỗi quyển . . 0 . 12

Ai ở xa xin viết thư về cho

ông Bùi-xuân-Thành

61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

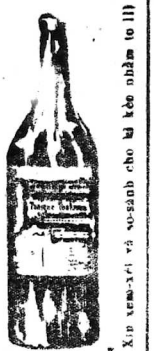
Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

• TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự nhiên ta ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri-khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ kẻo nhầm to !!!

Một sự tiêu dụng cần kiệp mỗi ngày

Muông cho da-thịt đặng giới mạnh khỏi lo u nhọt thì trước hết phải lo làm sao cho mấy lỗ hỏi trong chốn long đặng thong xuống khỏi đều đó quê đóng đầy mỗi ngày. Duy có dùng xà-bong Cadum, đặt làm ra theo phép trị cách, lựa những vật vị nhứt hạng thì được vậy, rửa ráy thường ngày thì da thịt sạch sẽ khoẻ mạnh, trở nên mịnh màng tươi tốt lắm.

Savon Cadum

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Đến tối t ứ ba 16 Septembre tức là 18 tháng tám ta bản hồi cho bạn-hát nghỉ để làm lễ tế Tổ, vậy hôm ấy nghỉ hát.

Tối thứ năm 11 Septembre 1924

NGHĨA TRỌNG TAO KHANG

Người trung nghĩa bước gian nan,
Lòng riêng quyết chẳng tham sang phụ nghèo.
Đăng cay mà chịu mấy bèo,
Thương chồng đắt mẹ phải theo tìm chồng.

Tối thứ sáu, 12 Septembre 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

KIỀM THỦY PHÙNG TIÊN

Tích thứ hai :

LA-THÔNG LẤY VỢ

• THUỐC MYSOL •

Là thuốc chuyên-trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh-niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khắp cõi Đông không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc tuật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thật PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thật PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 55, rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại thêm chắn thêm.

Ngày tháng 7 (không năm, viên-hiệu Khải-định thứ ba, tức Nhâm-tuất phụng lệ) chân phê rằng :

Chiếu nay đạt được phòng cần MONTÈS qui ông, có thể mua một thứ rượu bổ để lâng ngự dùng qua rất hay, đáng nên qua thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui được phòng chế-bảo để lê thanh-giá.

Khâm thử

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng. Tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình xấu-xí làm lạ mắt thiên hạ và trẻ chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vì-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Mấy người khổ có đưa ra trình ba k ầu súng tr đời vua Louis P llippe như là súng ở trên thượng-đa vẫn có n iên,chính là của quan Nguyên-soái Gall ẻni để g ửi tặ p ụ những người ấy, và nhà-nước cũng không đòi bao giờ. Họ dùng súng ấy để mà bắn gấu hoặ những ác-thú khác ở Hữu-tầng. (Hiện đêm nào cũng có cọp về gần n à nhỏ tâm ở Bến-lương).

Các súng ấy bắn,phải nhồi bằng cát que, xét ra cũng chẳng ngay hiểm gì hơn là súng của Mọ ng, Mán. Xét xong những người chứa súng ấy đã được về cả. »

NAM-ĐỊNH

Măng đa của ai? — Bản báo tiếp được m t cái măng-đa mua ở nhà **điện báo Nam-định ngày 8 tháng chín tây này**, bạn 38 h n của ngài nào gửi lên để trả tiền nữa nên báo và đổi chỗ ở mà trong bức thư ký tên thâu quá và không đề chỗ ở cả. Vậy ngài nào gửi cái măng-đa ấy, xin kíp viết cái số măng-đa ấy và viết thư lên cho bản-báo biết qui-tính phương danh để tiện việc ghi vào sổ sách và việc phát hành báo.

TRÀ LĨNH

Một cái bi kịch gớm ghê. — **Vợ chém chồng xong, uống thuốc độc chết ngay.** — Đêm hôm 2 septembre M. Hoàng-văn-Bí phó lý xã Đôn-ca thuộc Trà-lĩnh nằm nghiêng thì thấy ngã bàn cạnh vợ, vào hỏi ỉ ờ 3 bồng thấy phun phụt ở bên mặt, giờ bên má dưới lên trên lạ thấy phun phụt nữa,tưởng ngoi trên mái h ra roi xuống tay sờ lên mặt thấy ướt, tỉnh dậy biết rằng là có người chém, hô hoán lên gọi người cứu thì nghe thấy t ếng uống nước ừng ực. Người nhà với thắp đèn lên, hàng xóm láng diềng đổ xô đến thì thấy M. Hoàng-văn-Bí máu mê dàn dụa, vợ nằm xóng xượt ở dưới đất bất tỉnh nhân sự. Tàn nhỏ men rượu rắc vào chỗ vết thương người chồng thì cầm được máu; còn người vợ thì không cứu được.

Quan Tòa-án được t n trình báo, lập tức đến khám, hỉ xét ra rằng vợ chém chồng rồi liền mình uống thuốc độc chết ngay. Xem thương tích khổ chồ thì thấy 5 vết : 1 vết ở dưới mắt bên phải dài n. 6, sâu 0m03, 1 vết dập trán, còn 3 vết nữa ở mặt cũng xuýt xoát thế cả. Khổ chủ cung k i ai rằng vợ chồng kết duyên đã được hơn 10 năm,thương vẫn âu yếm như khi mới lấy, để được năm đứa con, nhưng không nuôi được. Có một hôm bàn với người hàng xóm rằng để thường phải lấy vợ lẽ thì nuôi con mới mát. Bàn vậy nhưng chưa định lấy ai; ngờ đâu vợ nghe lỏm được câu chuyện tâm phơ ấy sinh lòng ghen tông cầm tức, mươi hôm nay việc nọ trợ trẻ biếng,chồng khuyên coi sóc việc nhà thì vợ nói rằng có phải nhà tôi đâu mà tôi coi sóc. Ngày mồng 4 tháng tam ta, vợ đi chợ về ăn được một bát cơm xong rồi đi nằm thì quá nửa đêm xảy ra tấn bi-kịch ấy.

Bà phó-lý nay đã được an táng, bỏn vẽ chín suối mà không thấy ông thì không được thỏa. Số là bà tưởng ông lấy vợ lẽ thì bà không giữ được trọn vẹn người yêu, nên bà quyết ra tay trừ-bánh một thể-đoạn phi-thường ấy, để xuống suối vàng được chung tình mãi mãi. Ôi! cái tâm-lý bà như vậy thực là đáng ghê sợ.

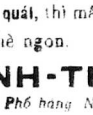
Phan-huy-Tiếp lại cảo.

(Xem trang thứ tư)

HỎI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN!

Đông thầy mắc bệnh mở đi nào lòng, nên dùng thuốc ASTHMINE FAJOLAS. RECHE d'A BYSSINIE ou Poudre d'Abyssinie) không hỏi, ở ng thuốc đã hết thì chưa đủ chưa khỏi, và thuốc, tôi-nội. Đã hết trong một tuần. Đã nhiều người mắc bệnh kinh-niên mà đã khỏi hẳn. Thuốc lại không hại đến sức khỏe, thật là thuốc rất hay. Có thể mua ở các hiệu thuốc tây. Thuốc Asthmine Rénard (CIGARETTES d'ABYSSINIE RENARD, cũng hiệu-nghiệm lắm.

Trên các hàng quảng chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này, nên là thực hiệu :

Có bán tại : M. LEBRE & Cie, 25 Rue Richelieu, Paris, và các hàng Pharmacie.

Gửi sang Đông-dương : BLANC, Hanoi MONTÈS, Hanoi

NHÀ BÁ-CHUỒNG

Tức là Hiệu Biologie MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông đã tes nhưng hiệu Bảo-chế vinh-viễn hoàng nhất ở cõi Đông-dương Paris đã một năm nay. Ông Damart ấy trông coi lấy việc chế thuốc, mà thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, nhờ vì thế mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gửi đi xa cũng rất chắng. Ai muốn hỏi gia, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

VIỆC VẬN TẢI HÀNG HÓA

P. CAPS

Nhà giấy thứ số 7, phố Paul Bert

HANOI

Nhận làm môi giới về việc chở hàng : Haiphong và Marseille.

Rỡ hàng, xếp hàng và mọi việc khai báo và nộp thuế thương-chính, xe khiêng, và dọn nhà, vân vân.

GIÁ TÍNH RẤT HẠ

2116

Bát quái-cheo!

Thưa Ngài,

Khi Ngài chiếu cố bản-hiệu, hoặc dặn người nhà đến lấy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo cái **bát quái**, thì mấy chính hiệu chè ngon.

SINH-THÁI

31, Giữa Phố hàng Ngang, 31

HANOI

2187

Ngài nào cần mua mua xe đạp, xe máy mà đồ phụ tùng thay đổi, rất tốt, rất hạ, thì nên gửi ngay thư mà lấy lời giá hàng ở hiệu :

TIẾT-HIẾU-TRUNG

dit TRÚC-THÀNH

Fournitures générales pour Cycles & Autos

N° 35, PLACE NEYRET, HANOI

HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON LẠI VÔ THỪA NHẬN

Chỉ-dụ ngày 21 Juillet 1907 đã nhận cho rằng : Hội có ích lợi chung

CUỘC ĐÁNH SỐ

GIÚP CHO HỘI

Ô TRÚNG THÌ ĐƯỢC TIỀN

QUAN THỐNG-SỨ BẮC-KỲ ĐÃ CHO PHÉP

Nghị-định ngày 23 Juin 1924

Số vé làn là 60.000 số giá vé bán là 0$80 một vé

NHỮNG SỐ TIỀN ĐƯỢC KỂ SAU ĐÂY :

1 số được 5 000 piastres		5.000$00
1 số được 1.500	—	1.500. 0
55 được 1.000	—	1.000. 00
2 số được 500	—	1.000.00
5 số được 100	—	500. 00
10 số được 60	—	600. 00
40 số được 25	—	1.000.00
Cộng cả số vé được ; thành :		9.600$00

Mua vé ở đây

ĐIỀU LỆ

MỞ HỘI SỐ VÀ NGÀY MỞ. — Số mở ở tòa Bảo lý Hanoi, ngày 23 September 1924, hồi 2 giờ chiều, có mặt quan Trưởng Pháp Ngân-hàng và những số trúng được thì ở nhà Ngân hàng ấy phát tiền cho mà thôi (theo khoản thứ 9 trong nghị-định).

NHỮNG SỐ ĐƯỢC. — Những số được thì sẽ yết-thị và đăng báo. Nếu những số được mà không ai hỏi trong hạn mười tháng kể từ ngày mở số thì những món tiền ấy sẽ sổ về công-quỹ của hội (theo khoản thứ 9 trong nghị-định).

CÁCH LĨNH TIỀN BẠC VÀ PHẠT TIỀN SỐ ĐƯỢC. — Những tiền bạc và hội đồng trúng số gửi ở nhà Đông Pháp Ngân-hàng và những số trúng được thì ở nhà Ngân hàng ấy phát tiền cho mà thôi (theo khoản thứ 6 trong nghị-định).

2120

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Một lúc đong lên ba, bốn chục n ọn đuốc. *Sử-tiến* cùng bọn *Chu-vũ* ba người kia đều không mặc áo giáp, mỗi người trong lưng g ắt một lưỡi dao và tay cầm ngọn giáo.

Quan quân mặt ngoài thấy phía trong thôn-trang có ánh lửa sáng, đều kéo nhau ra mặt sau xem *Sử-tiến* lại truyền cho mọi người phóng hỏa đốt nhà cho sáng rồi mở cửa trước tiến ra.

Sử-tiến đi đầu tiên, *Chu vũ* và *Dương xuân* đi giữa, *Trần-đạt* đi cuối cùng. Mấy tên lâu-la cũng mọi người trong thôn-trang thì lũ-lượt đi theo. *Sử tiến* là tay xắc-xảo, còn ai ngăn cản nổi, mặt sau lửa sáng rực-rỡ, cứ t ẳng đường tiến ra.

Khi ra đến ngoài, vừa gặp hai tên đó-đầu và *Lý-cát*. *Sử tiến* trong thấy kẻ thù, liền hăm-hăm nổi giận. Hai tên đó-đầu biết là có sự nguy-h ểm t-té bỏ c sy, *Lý-cát* cũng toan chạy thì bị *Sử-tiến* c ém cho một nhát, đứt đôi người ra.

Hai tên đó-đầu đang lưỡng-cuống chạy trốn, *Trần đạt* và *Dương-xuân* đuổi theo, mỗi người đâm chết một tên đó-đầu. Chức huyện-úy kinh hồn tán đởm, cũng quay ngựa bỏ chạy, còn bọn thổ binh thì run sợ cầm-cập, chẳng ai dam đứng lại nữa, đều chạy tán-loạn mỗi người bỏ đi một nơi.

Sử-tiến vừa đánh vừa đi, đưa được ải cả bấy nhiêu người lên *Thiếu-hoa-sơn*, vào ngồi trong sơn-trại. Nghỉ-ngơi một chú, rồi bọn *Chu-vũ* sai người mổ trâu giết lợn để đặt tiệc ăn mừng.

Cách mấy hôm sau, *Sử-tiến* nghĩ thầm : Chỉ vì ta muốn cứu cho ba người này được giải thoát mà phóng hỏa đốt nhà, đêm nhan đến đây. Dẫu các đồ tể-nhuyễn có đem theo được, nhưng nay c iếc thân lưu-lạc ở đây cũng chẳng yên nào.

Sử tiến nghĩ vậy, mới nói với bọn *Chu-vũ* rằng :

— Tôi có sư-phụ tôi là *Vương tiễn*, nay làm thủ-hạ quan kinh-lược tướng công ở *Quan-tây*, tôi vẫn định tìm sang đây đã lâu, chỉ n ăn vì thân-phụ tôi tạ thế, cho nên đi chưa đi được. Ngày nay cửa nhà tan-nát, tôi định sang đây để tìm sư phụ tôi.

Bọn *Chu vũ* nói :

— Đại-huynh chớ đi vội ! Hãy ở lại đây thư-thả, rồi ta sẽ thương-nghị. Nếu đại-huynh không muốn làm gặc thì đợi cho công-việc bình-tĩnh rồi, ở nào lại đi với đại-huynh tu bổ cửa-nhà, lại làm lương-dân c ử sao.

Sử-tiến nói :

— Đã đành rằng ba đại-huynh có lòng tử tế với tôi, nhưng nay tôi đã q yết chí muốn đi tìm sư-p ụ tôi, nếu tôi tìm t ấy, sau t ấy cũng có được tiến-thân để cứu lấy sự khoái-lạc trong nửa đời người vậy.

Chu vũ nói :

— Đại-huynh cứ làm chơ trong sơn-trại này, cũng đủ cầu được sự khoái-lạc, chỉ sợ cái sơn-trại này bé nhỏ, không đáng làm chỗ nương ngựa cho đại-huynh mà thôi.

Sử-tiến nói :

— Tôi nỡn là một người trong sạch, ở nào lại đem cái đi-thể của cha mẹ mà để vào nơi bùn-lầm. Ba đại-huynh khuyên tôi làm giặc, việc ấy xin tha.

Sử tiến ở lạ mấy hôm, rồi nhất-định đòi đi, bọn *Chu vũ* không thể nào mà cản-ngăn cho được. Những người trong thôn-trang đi theo *Sử-tiến* trước, đều ở lại sơn-trại *Sử-tiến* thu nhặt l nhiều bạc vụn, và sửa soạn một cái khăn gói đem theo, còn bao nhiêu đồ đạc đều gởi tại trong sơn-trại.

Sử-tiến đến đội mũ trắng, tô quần một cái khăn xanh, mình mặc áo trắng, chân đi đôi giầy gai, trên vai đeo khăn gói, tay cầm lưỡi dao, rồi cáo-từ bọn *Chu-vũ*. Cả bọn lâu-la đều kéo nhau tiễn đến chân núi, Bọn *Chu-vũ* ba người gạt nước mắt từ-biệt rồi trở về sơn-trại.

Lại nói chuyện *Sử-tiến* giã-từ *Thiếu-hoalsơn*, t ẳng đường *Quan-tây* tiến sang *Diên-an phủ*, Đ. trong nửa tháng, đến đất *Vị-xuyên*, ở đấy có dinh quan kinh-lược. *Sử-tiến* nghĩ thầm : có lẽ sư-p ụ ta ở đây chăng. Mới tiến vào trong thành. Thành ấy phố phường đông-đúc, nhìn có về đô-hội.

Sử tiến trông thấy một cái quán bán nước trà, liền vào kéo ghế, bảo pha trà uống, rồi hỏi thăm người chủ quán rằng :

— Dinh quan kinh-lược ở chỗ nào ?

Chủ quán nói :

— Ở phía trước mặt kia !

Sử-tiến nói :

— Tôi xin hỏi ; trong dinh quan kinh lược có ông *Vương-tiễn* là một người trước làm chức giáo-đầu ở *Đông-kinh* hay không ?

Chủ quán nói :

— Trong dinh quan kinh lược, nhiều người làm chức giáo-đầu lắm. Có ba bốn người họ *Vương* tôi không biết ông nào là *Vương tiễn*.

Nói chưa dứt lời thì bỗng thấy m t người to lớn dáo bước bước vào trong quán. *Sử-tiến* trông thấy người ấy ăn mặc ra dáng quan võ, mặt tròn tai to, mũi t ắng miệng vuông, xong quanh má râu-ria xồm-xoàm, mình cao 8 thước, thân-thể đầy-đà. Người ấy bước vào trong quán, cũng kéo ghế ngồi.

Người chủ quán lại bảo *Sử-tiến* rằng :

— Ngài muốn hỏi thăm chức giáo đầu họ *Vương* thì hỏi ông đ-hạt này mới có thể b ết được.

Sử tiến đứng dậy cúi chào người kia mà rằng :

— Mới ngài ngồi chơi xơi chén nước trà.

Người ấy trông thấy *Sử-tiến* thân-thể t áng-kiện, có về anh-hùng, mới cũng đáp lễ lại, rồi cùng ngồi xuống ghế.

Sử-tiến nói :

— Chúng tôi đánh bạo hỏi cậu này, xin ngài tha lỗi. Chẳng hay qui tính đại danh ngài là chi ?

Người ấy nói :

— Tôi làm chức đ- ạt ở trong dinh quan kinh-lược, tên gọi *Lỗ-đạt* còn đại-huynh chẳng hay ọ tên là chi ?

Sử-tiến nói :

— Tôi nguyên người huyện *Hoa-âm*, tên gọi *Sử-tiến*. Tôi xin hỏi ngài: Sư-phụ tôi tên gọi *Vương-tiễn*, nguyên trước làm chức giáo-đầu coi 80 vạn cấm-quân ở *Đông kinh*, chẳng biết có ở trong dinh quan kinh-lược hay không ?

Lỗ đạt nói :

— Đại-huynh có phải tức là chàng *Cầu-vân-long Sử-tiến* ở *Sử-gia-thôn* đó chăng ?

Sử-tiến liền chắp tay vái mà thưa rằng :

— Chính phải tôi đó !

Lỗ-đạt cũng vội-vàng đáp lễ lại, rồi nói :

— Nghe tiếng không bằng gặp mặt, gặp mặt lại hơn nghe tiếng Đại-huynh muốn tìm chức giáo-đầu họ *Vương*, có phải tức là *Vương-tiễn* mà khi trước không bằng lòng với quan thái-úy họ *Cao* đó chăng ?

Sử tiến nói :

— Chính phải đó !

Lỗ-đạt nói :

— Tôi cũng có được biết tiếng ông ấy, nhưng hiện nay ông ấy không ở đây. Tôi nghe nói ông ấy ở trong dinh quan *Lão Sung* kinh-lược tướng-công tại *Diên-an phủ*, chứ tại *Vị-xuyên* này là dinh quan *Tiêu Sung* kinh-lược tướng-công, ông ấy không có ở đây !

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC KINH-ĐÔ

Chực phỗng tay trên. — Nhà ông quan nọ, ở làng X. H. khi sinh thời ông có mua ba phiếu công-trái, vợ con hiện còn giữ cả. Kỳ số số thứ 10 này trúng được một số một nghìn đồng. Những người đồng sự cũ với ông ai cũng biết là số của ông và còn nhớ thứ tự số hiệu cả.

Được tin ấy chiều hôm 2 septembre thì một ông bạn đồng sự với ông lên báo tin cho vợ con ông biết.

Khi ông bạn đến nơi thấy có một người bận Âu-trang ngồi ở trong nhà, đang gạ mua cái phiếu trúng số ấy. Thấy ông này lên thì anh kia biết là lên báo tin mừng, lật đật tìm đường tháo lui.

Hỏi ra thì người nhà nói hắn ta lên cứ nằn nì mua cho được mà lại giả thêm cho 5 đồng.

May có ông này lên chứ không tai đã bị hớm, kiện cáo tra xét cho ra cũng còn lâu.

Vậy thì làm sao mà tên ấy biết là số ấy mà lên hỏi. Xem vào đâu mà biết? Và trái-phiếu toàn là trái-phiếu vô danh cả, hay là khi các quan mua về có kê thành số để mà khấu lương chăng?

Gớm thật, thấy người được của chực lừa để phỗng tay trên, vậy ai có phiếu công-thái phải cho cẩn thận, chớ có nhẹ dạ tin người mà rồi ra ăn năn không kịp.

Minh châu lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH - HÓA

Tiệc mừng Bắc-đẩu bội-tinh — Nhân quan Công-đốc mới được vinh thưởng Bắc-đẩu bội-tinh, nên quan dân trong hàng tỉnh đều tỏ lòng mừng rỡ, vì ngài được vinh thưởng như vậy, thiệt là đích đáng.

Chiều tối thứ bảy ngài có mở cuộc dạ yến để thiết cả quí phu nhân và các quí quan trong bản hạt, cuộc khiêu-vũ mãi tới ba giờ sáng mới giải tán.

Mấy hôm trước các quí quan có mở tiệc tại n à xéc để mừng ngài.

Tối chủ nhật ngài lại có làm tiệc để đãi các quan viên tòng sự tại tòa sứ và mấy sở khác nữa, cùng các quan phủ-huyện và các hưu quan. Ai nấy đều vui lòng đến dự tiệc rất đông đủ. Trong khi ăn tiệc có ca công hát mừng, rồi lại có hát tuồng.

Xướng hát vui chơi mãi tới mười hai giờ khuya, khi ấy lại có tiệc ăn bánh ngọt cùng rượu sâm-banh, đoạn lại coi hát cho tới hai ba giờ sáng mới tan tiệc.

Quan lại thuyên chuyển. — Nhân huyện Hoằng-hoá và huyện Đông-sơn cải làm phủ, nên ông Lê-trí-Hiền nguyên tri-huyện huyện ấy nay được thăng tri-phủ phủ ấy. Ông Lê-thanh-Đạm tri-huyện Quảng-xương thăng bổ tri-phủ Đông sơn t ay cho ông Nguyễn-Toại dời đi một huyện trong tỉnh Hà-tĩnh.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rõ rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy cần lắm quí ông nào mua thì gửi tiền cho, kẻ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. * Mua báo thì tính từ tháng tây chứ không tính từng tháng ta như nhiều nơi.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh : đau dạ dầy, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống mỗi lần : mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán : 0$60 một lọ

VỊ THUỐC KIẾN HIỆU

1) **Hoa-liễu-giải-độc-hoàn,** *thuốc này, vì các vị thiếu-niên đã nhiều Ngài đặc dụng, nên chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1p 00.*

2) **Thuốc-ho,** *ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống giá nửa chai khỏi ngay lập tức, mỗi lọ 0p.30.*

3) **Thuốc lị,** *bệnh lị thì lâm thứ, có đỏ, có trắng, hoặc vàng, hoặc huyết, hễ không có hiệu phát y trị, thực dễ hai người, thứ thuốc này có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0p.30.*

4) **Bạch-đới-hoàn,** *chuyên trị đàn bà tiểu-tiện hạ huyết, bạch đới thường lưu, mỗi chai 1p.00.*

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc ai hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Qui-khách ở xa chiếu-cố cho, xin gửi tiền trước, và tiền cước mỗi đồng thêm 0p.20, từ 1p.00 trở lên mấy gửi hầu.

SIOU-HANG-LAM

* 108, phố hàng Buồm, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rao phồi làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ :

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

110, Rue des Cerasgers, 110

HANOI

Bản-hiệu chuyên nghề ngót 20 năm, buôn bán thực thà, được nhiều qui-khách chiếu-cố, hằng ngày vẫn gửi vàng và đồ vàng đi bán các tỉnh trong cõi Đông-pháp và Cao-miên Laos.

Bà khách quen hay lạ, hễ gửi Commande mà có đặt ít tiền trước thì bản-hiệu cũng chiếu theo thời giá mà gửi đồ đến tận nơi. 2044

Thuốc

Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe

Trị được bệnh huyết suy

làm cho trong máu

thêm chất đỏ

Gửi bán tại :

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo quán 1 giấy báo, nhưng lại thì nhớ nhắc rõ rằng vào đây, và gửi theo hai hào (0$ 2) bằng tem càng được, để chi tiền giấy quán khác.

Ai không gửi tiền theo thì sở đã nguyên như số, hoặc phải trả nặng hơn.

Thuốc thụt

PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$10

Chỗ lại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gửi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert.

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rasco!

0$60 một ống sáu cachets

CẢM mới và cũ, HO

HO RAN NGỰC

trừ-tuyệt như bốc

Solution Pautauberge

uống bổ PHỔI và ngừa bịnh HO LAO

Giá mỗi chai bốn quan

L. PAUTAUBERGE

M. Rue de Constantinople, PARIS, et toutes Pharmacies.

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 45, phố Principale, tỉnh Bắp-cầu, thì một nhà chuyên-trị, bản thuốc bệnh tình đã cả tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ các nhiễu, hàng tân nhiễu lãm, hàng thật tốt, giá thật rẻ

Nay mới có dủ các mầu, hàng thêm, mapa đen có sẵn mặt rộng khổ. Nhưng hàng nào bán buôn từng cây, chứ không bán lẻ và không có miền gửi đi các tỉnh, hàng còn nguyên không thể cắt được.

Qui-khách ở gần nơi đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì xin gửi giấy đến bản hiệu xin gửi cước rem-bourse cho.

Cẩn-bạch

2076 YU-WO-TSEONG

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

MUA MỘT ĐƯỢC HAI

Hiện tôi buôn thuốc lào đã lâu năm nổi tiếng nhất Bắc-kỳ. — Nay lại đặt thêm ảnh thưởng hễ các ngài mua bánh thuốc mới ra có ảnh thưởng, thời xin mua đâu thì cứ lại đấy mà lĩnh thêm một bánh thuốc thưởng nữa. ấy là nghĩa mua một được hai.

Bấy lâu đã nức tiếng đồn,
Gần đi bán lẻ bán buôn xa gần.
Về chanh Tam-kiệt Hán thân
Trương lương, Hàn-tín tướng quân, Tiêu-hà.
Ai mua bánh thuốc mới ra,
Có để chữ thưởng ( ) thiệt là rẻ may !
Xin đem cái phiếu thưởng nay
Mua đâu đến đấy thưởng ngay tức thì.

LY-SENG-BAO

42, Rue des Paniers, (Phố Hàng Bồ Hanoi

Cửa hàng bán vàng-bạc, đồng đồ, nhãn-kính. 2065

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm; thì uống một cốc con

每晚飯吉啦每吉啦沒嘛囉欺喫利

Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC

2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện

Nên dùng thuốc :

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội

hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

PILULES

APHRODISIAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công hiệu

Chữa các bệnh sinh dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

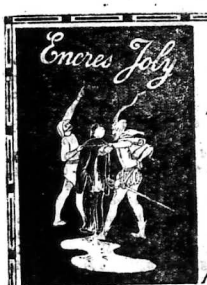
Chỗ tại phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi bán tại :

Hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, Hanoi

DẦU "CRÉSYL" THIỆT

và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thì có một mình dầu hiệu

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỈNH OAN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỈNH OAN

THIỆT HỮU ÍCH

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG

Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đứng trơn trự hết hơi hám mà thôi.

Hãy CỨNG CỔI GIỮ CHỊU kẻo mình nên nông nỗi mới hỏi "CRESYL-JEYES"

CRESYL JEYES, 32, Rue des Francs-Bourgeois, PARIS

LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN · NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine)

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một chỉ vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua vé thứ giá 20 quan, còn thì đóng làm 25 tháng mỗi tháng là mười quan. Nếp tiền lần đầu, tiền được ngay rất vé, cũng mình số quyền số-bằng, số vé trúng số thì được cả tiền. Mình chỉ chịu khó đóng đủ một tí, thời hầu như không nghỉ đến, mà đã được cả cho một rất số, lại được có quyền số-xem một rất vé rất quý có sinh lợi-tức.

Vé Crédit National mỗi năm làm kỳ độ nhứt rất số là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có :

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
5 lô	50.000 quan

Tiền rút vé tăm kỳ trong một năm cộng là 28 triệu quan

Nhà cấp rất số cũng để trúng lắm

Muốn xin các cuộc rút số kỳ, nên gởi 20 quan cho ông chủ-nhiệm nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Paperé, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-bac Tan-Van

Le Gérant : NGUYỄN VĂN LUẬN